

PERSBERICHT

Handel in diensten versus goederenhandel: Zijn ze hetzelfde?

door Andrea Ariu

NBB Working Paper No 237 - Research Series

Lange tijd werd handel uitsluitend gelijkgesteld met de handel in fabricaten. De afgelopen jaren werden de diensten echter op steeds grotere schaal verhandeld en thans vertegenwoordigen ze twee complementaire componenten van de wereldhandel. Hoewel ze beide worden verhandeld, verschillen diensten en goederen in vele opzichten: in de eerste plaats zijn diensten immaterieel en goederen materieel; ten tweede kunnen de kenmerken van producten worden waargenomen vóór de aankoop en kunnen ze op verschillende plaatsen en tijdstippen worden geproduceerd, opgeslagen, verplaatst en verbruikt; daartegenover kunnen diensten niet worden opgeslagen, zijn hun kenmerken niet waarneembaar vóór de aankoop en vallen productie en consumptie vaak samen (WTO, 2010). Die verschillen zouden erop kunnen wijzen dat diensten anders worden verhandeld dan goederen. Verrassend genoeg komen recente studies aan de hand van handelsgegevens op ondernemingsniveau (Breinlich en Ciruscolo (2011) voor het Verenigd Koninkrijk; Kelle en Kleinert (2010) voor Duitsland; Walter en Dell'mour (2010) voor Oostenrijk; Gaulier et al. (2010) voor Frankrijk; en Federico en Tosti (2010) voor Italië), echter tot de conclusie dat beide handelstypes vele kwalitatieve kenmerken gemeen hebben en maar weinig of geen verschillen vertonen. In deze paper hanteren we een meer gedetailleerde reeks gegevens over de uit- en invoer van Belgische ondernemingen naar en uit niet-Europese landen voor de periode 1995-2005, om zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve vergelijking te maken van de handel in goederen en diensten op bedrijfsniveau.

De bevindingen bevestigen enerzijds de kwalitatieve overeenkomsten tussen de goederenhandel en de handel in diensten die uit eerdere studies waren gebleken: handelsparticipatie is zeldzaam, want de handelswaarden zijn in handen van enkele ondernemingen die meerdere diensten verhandelen in vele landen en de heterogeniteit van de handelsstromen in de ondernemingen is een essentiële component van de handel op het niveau van de afzonderlijke bedrijven. Anderzijds worden aanzienlijke kwantitatieve verschillen en enkele cruciale discrepanties opgetekend. Ten eerste maken uit- en invoerders van diensten slechts een klein deel van de handeldrijvende ondernemingen uit, en tegelijkertijd vertegenwoordigt de handel in diensten een klein deel van de totale handel, zowel tussen als binnen de bedrijven. Toch worden nieuwe uit- en invoerders van diensten, hoewel ze op een kleinere schaal beginnen, doorgaans na vijf jaar groter dan hun tegenhangers uit de goederenhandel, waardoor de aandelen van diensten en goederen mettertijd convergeren. Ten tweede verschillen de omvang en het aantal van de handelstransacties voor goederen en diensten, en zijn deze de meest cruciale componenten van de uitvoer- en de invoergroei, terwijl uitbreidingen van producten en landen slechts een marginale rol spelen. Ten slotte vertonen bedrijven die kiezen voor uiteenlopende handelsmogelijkheden (uitvoer versus invoer en diensten tegenover goederen), verschillen in bedrijfskenmerken, maar de specifieke eigenschappen van het goederenverkeer en het dienstenverkeer verschillen niet veel van het ene bedrijf tot het andere.